МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут комп'ютерних систем Кафедра інформаційних систем

Варіант №3

Лабораторна робота №6

По дисципліні "Операційні системи"

Тема: «Команди управління процесами в ОС Unix»

Виконав:

Студент групи АІ-202

Боднар І.В.

Перевірили:

Блажко О.А

Мета: отримання навичок в управлінні процесами в ОС Unix засобами командної оболонки.

Хід роботи:

- 1. Нехай оперативна пам'ять на комп'ютері-сервері становить 10 Гб. Системні процеси ОС займають до 1.5 Гбайт пам'яті, а кожна програма користувача може використовувати до 0.6 Гбайт пам'яті. Нехай в середньому процеси програм користувачів витрачають 35% свого часу на очікування завершення вводу/виводу. Визначте середню завантаженість процесора, використовуючи значення з таблиці 3 варіантів. Тоді середня навантаженість: 1 p^n = 1 0.35^12 = 0.9999662
- 2. Перегляд таблиці процесів
  - 2.1. Отримуємо ієрархію всіх процесів із зазначенням імен користувачів, їх запустили.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ pstree
systemd(1)-
                                                                                         {NetworkManager}(544)
{NetworkManager}(550)
                                -NetworkManager (500)
                                -agetty(545)
-auditd(413)
                                                                   -{auditd}(414)
                               -auditd(413)——{auditd}(414)
-belobrov.sh(27717)——belobrov.sh(18051)
-belobrov2.sh(13532)——belobrov2.sh(18068)
-belobrov3.sh(14315)——belobrov3.sh(18070)
-chronyd(520)
-crond(535)
-dbus-daemon(473)
                                exim(802)
                                                                )—{gssproxy}(492)

—{gssproxy}(493)

—{gssproxy}(494)

—{gssproxy}(495)

—httpd(7203)

—httpd(8933)

—httpd(9780)

—httpd(10166)

—httpd(21432)

—httpd(25999)

—httpd(27377)

—httpd(27540)

—httpd(28772)

—httpd(29760)

01)
                                -gssproxy(482)-
                               -httpd(932)-
                               -irqbalance(501)
-mysqld(1157)—
                                                                  -named(843)-
                                                                  named (855)
                               -nano (12335)
                                -nano(20685)
                              -nano(20685)
-nesterenko.sh(14520)——nest
-nesterenko2.sh(11578)——nes
-nesterenko3.sh(11579)——nes
-nginx(27547)——nginx(27549)
-php-fpm(883)
—php-fpm(884)
—php-fpm(885)
—php-fpm(886)
                                                                                        –nesterenko.sh(18069)
                                                                                            -nesterenko2.sh(18067)
                                                                                             -nesterenko3.sh(18020)
```

2.2. Отримуємо ієрархію процесів, запущених від імені вашого профілю із зазначенням PID цих процесів.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ pstree -p bodnar_illya sshd(6898)—bash(7029)—pstree(13841)
sshd(18169)—bash(18287)
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

2.3. Отримуємо список процесів, запущених в поточному терміналі, зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps
PID TTY TIME CMD
1324 pts/20 00:00:00 bash
2589 pts/20 00:00:00 ps
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

2.4. Отримуємо список процесів, запущених від імені вашого користувача, з розширеним набором колонок таблиці процесів.

```
[bodnar_illya@vps]3IeQ ~]$ ps -F
UID PID PPID C SZ RSS PSR STIME TTY TIME CMD
bodnar_+ 5277 5225 0 28887 2124 1 22:55 pts/4 00:00:00 -bash
bodnar_+ 11566 5277 0 38869 1876 1 23:02 pts/4 00:00:00 ps -F
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

2.5. Отримуємо список процесів, запущених від імені вашого користувача із зазначенням наступного набору колонок: PID, TTY, PPID, STAT, NI, CMD

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -o pid,tty,ppid,stat,ni,cmd
PID TT PPID STAT NI CMD
5277 pts/4 5225 ss 0 -bash
7500 pts/4 5277 R+ 0 ps -o pid,tty,ppid,stat,ni,cmd
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

2.6. Отримуємо список всіх сплячих процесів зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ top | grep S
KiB Swap: 4194300 total, 3715324 free, 478976 used. 1220928 avail Mem
PID USER PR NI VIRT RES SHR S %CPU %MEM TIME+ COMMAND
27717 belobro+ 20 0 113416 1496 1176 S 4.5 0.1 75:24.07 belobrov.sh
1 root 20 0 191168 3048 1660 S 0.0 0.2 41:30.50 systemd
2 root 20 0 0 0 0 S 0.0 0.0 0:01.36 kthreadd
```

- 2.7. Отримуємо список процесів, відсортованих по PID, і визначте:
  - 2.7.1. загальна кількість запущених процесів;
  - 2.7.2. кількість процесів, які виконуються;
  - 2.7.3. кількість сплячих процесів.

top - 13:51:54 up 55 days, 20:55, 5 users, load average: 15.33, 15.47, 14.71 Tasks: 165 total, 14 running, 149 sleeping, 2 stopped, 0 zombie %Cpu(s): 56.4 us, 34.6 sy, 9.0 ni, 0.0 id, 0.0 wa, 0.0 hi, 0.0 si, 0.0 st KiB Mem : 1881856 total, 71540 free, 325180 used, 1485136 buff/cache KiB Swap: 4194300 total, 3715324 free, 478976 used. 1428076 avail Mem

	USER root	PR 20	NI O	VIRT 165892	RES 6632	SHR S 5116 S	%CPU	%MEM 0.4	TIME+ COMMAND 0:00.38 sshd
	kolesni+	20	ŏ	113416	1504	1184 S		0.1	54:44.33 sh
30762	root	20	O	165892	6632	5116 S	0.0	0.4	0:00.30 sshd
	apache	20	0	113480	3120	1592 S	0.0	0.2	0:00.11 httpd
	karauln+	20	0	130680 113480	1644 3096	1268 T	0.0	0.1	0:00.01 ping 0:00.04 httpd
	apache markovs+	20 20	0	115680	2184	1576 S 1660 S	0.0	0.2	0:00.04 Httpd 0:00.04 bash
28578		20	ŏ	165892	6632	5116 S		0.4	0:00.30 sshd
	evchev_+	20	O	130680	1644	1264 S		0.1	0:11.90 ping
	markovs+	20	0	163756	2544	1052 S		0.1	0:00.05 sshd
	belobro+	20	0	113416	1496	1176 S	0.0	0.1	69:09.21 belobrov.sh
27587 27573		20 30	10	0 279912	0 5224	0 S 972 S	0.0	0.0	0:00.00 kworker/1:1 0:00.00 php-fpm
27572		30	10	279912	5224	972 S	0.0	0.3	0:00.00 php-fpm
27571	soft	30	10	279912	5224	972 s	0.0	0.3	0:00.00 php-fpm
27570		30	10	279912	5224	972 S		0.3	0:00.00 php-fpm
27569 27568		30 30	10 10	279912 279912	5224 5224	972 S	0.0	0.3	0:00.00 php-fpm 0:00.00 php-fpm
27567		30	10	279912	5064	972 S 816 S	0.0	0.3	0:00.00 php-fpm
27566		30	10	279912	5064	816 S	0.0	0.3	0:00.00 php-fpm
27564	root	30	10	279936	5508	1256 s	0.0	0.3	0:09.11 php-fpm
27549		30	10	21488	2128	784 S	0.0	0.1	0:00.00 nginx
27547		30	10	20972 113480	1196	276 S	0.0	0.1	0:00.00 nginx
	apache apache	20 20	0	113480	3124 3100	1604 S 1580 S	0.0	0.2	0:00.11 httpd 0:00.04 httpd
	apache	20	ŏ	113480	3096	1576 S	0.0	0.2	0:00.04 httpd
24693	root	20	Ō	0	0	0 s	0.0	0.0	0:00.00 kworker/1:0
	kolesni+	20	0	113416	1504	1184 S	0.0	0.1	55:47.00 sh
	demtsun+	20	0	115544	2108	1648 S	0.0	0.1	0:00.00 bash
23286	demtsun+	20 30	0 10	165892 279912	2488 5064	972 S 812 S	0.0	0.1 0.3	0:00.00 sshd 0:00.00 php-fpm
	nosov_a+	20	0	696320	864	836 S	0.0	0.0	0:09.38 soffice.bin
21779	root	20	ō	0	0	0 S	0.0	0.0	0:00.00 kworker/0:0
	apache	20	0	113480	3096	1576 S	0.0	0.2	0:00.04 httpd
	markovs+	20	0	110412	992	820 T	0.0	0.1	0:00.00 less
21084	root baranyu+	20 20	0	165892 115072	6628 512	5116 S 508 S	0.0	0.4	0:00.34 sshd 0:00.00 nano
	nestere+	25	5	113416	320	0 R	0.0	0.0	0:00.00 nesterenko2.sh
20315	karauln+	20	ō	113416	316	0 R	0.0	0.0	0:00.00 karaulniy.sh
	kolesni+	20	0	113416	320	0 R	0.0	0.0	0:00.00 sh
	belobro+	30	10	113416	316	0 R	0.0	0.0	0:00.00 belobrov3.sh
	karauln+ nestere+	20 20	0	113416 113416	316 320	0 R 0 R	0.0	$0.0 \\ 0.0$	0:00.00 karaulniy3.sh 0:00.00 nesterenko3.sh
	nestere+	20	ŏ	113416	320	0 R	0.0	0.0	0:00.00 nesterenko.sh
	belobro+	20	0	113416	320	0 R	0.0	0.0	0:00.00 belobrov2.sh
20001		20	0	112924	4300	3276 S	0.0	0.2	0:00.00 sshd
19567		20	0	117264	2616	1540 S	0.0	0.1	0:00.00 sshd
19336	bodnar_+	20 20	Ö	162288 112924	2284 4472	1584 R 3424 S	0.0	0.1 0.2	0:00.13 top 0:00.00 sshd
	bojchuk+	20	ŏ	867800	4780	2008 S	0.0	0.3	0:42.70 soffice.bin
17310	root	20	0	0	0	0 S	0.0	0.0	0:00.00 kworker/0:1
16666		20	0	0	0	0 R	0.0	0.0	0:00.09 kworker/1:3
16171 15815	ssna	20 20	0	117264 158808	2620 5308	1548 S 4004 S	0.0	0.1	0:00.01 sshd 0:00.01 sshd
	nestere+	20	ŏ	113416	1496	1176 S	0.0	0.1	66:11.98 nesterenko.sh
	belobro+	30	10	113416	1492	1176 S	2.6	0.1	52:23.15 belobrov3.sh
	karauln+	20	0	113416	1492	1176 S	2.6	0.1	0:18.93 karaulniy3.sh
	karau]n+	20	0	113416	1496	1176 S	2.6	0.1	0:19.19 karaulniy2.sh
	karauln+ matnenk+	20 20	0	113416 115680	1492 2172	1176 S 1660 S	2.6	$0.1 \\ 0.1$	0:18.78 karaulniy.sh 0:00.01 bash
	matnenk+	20	ŏ	165892	2488	972 S	0.0	0.1	0:00.01 bash 0:00.00 sshd
13532	belobro+	20	ŏ	113416	1496	1176 S	0.0	0.1	68:49.54 belobrov2.sh
12757	bojchuk+	20	0	130680	1644	1268 S	0.0	0.1	0:17.87 ping
12463	bodnar_+	20	0	115548	2116	1656 S	0.0	0.1	0:00.00 bash
12308	bodnar_+ bogachi+	20 20	0	165892 115600	2476 656	964 S 652 S	0.0	$0.1 \\ 0.0$	0:00.02 sshd 0:00.09 nano
11700		20	ŏ	163756	6580	5088 S	0.0	0.3	0:00.09 Hand 0:00.31 sshd
11579	nestere+	20	ŏ	113416	1496	1176 S	0.0	0.1	66:20.25 nesterenko3.sh
11578	nestere+	25	5	113416	1496	1176 S	2.6	0.1	61:08.61 nesterenko2.sh
10894		20	0	112490	21.00	0 S	0.0	0.0	0:00.00 kworker/u4:0
10100	apache	20	0	113480	3100	1580 S	0.0	0.2	0:00.04 httpd

2.8. Отримуємо список процесів, відсортованих за % використання процесора.

```
eeping, 1 stoppe
0.0 id, 0.0 wa,
ee, 534204 used,
ee, 478976 used.
                                                                                              0.0 hi, 0.3 si, 0.0
, 1204004 buff/cache
1218436 avail Mem
Cpu(s): 60.9 us, 13.4 sy,
CiB Mem : 1881856 total,
CiB Swap: 4194300 total,
                                             25.4 ni
143648
                                                            free,
                          20
20
21
20
20
20
         bodnar
                                                                     1008
                                                                                                                     sh
                                                                    1012
         bodnar
                                                        1188
                                                                                                                     sh
         lukasha+
                                                        1188
                                                                     1008
                                                                                                                40 bash
                                                                     1004
                                                                                                                      test2.sh
                                                                     1008
                          20
20
20
21
                                                                                                                     sh
bash
                                                         1184
                                                                     1008
                                                                     1008
         lukasha+
                                                         1188
        bodnar_+
nezhivi+
                                                                     1012
1012
                          25
25
30
                                                                                             0.1
                                                         1184
                                                                                                                      sh
         kolduno+
                                        113284
                                                         1204
                                                                     1016
                                                                                                                      sh
                                 10
                                        113284
        lukasha+
                                                         1188
                                                                     1008
        kolduno+
                                                                                                                     sh
                                                                                    1.3
0.7
0.7
                                                                                             0.3
                                                                                                    0:00.02
779:34.67
                           20
                                  0
                                                                                                                      sshd
        root
                                                                                             0.1
                                                        1696
                                   Ō
                                                                                                                     NetworkMan+
test3.sh
  500 root
                           20
                                        476444
                                                                     1000
                                                                     1000
                                                                                                                18
```

- 3. Керування станами процесів
  - 3.1. У поточному терміналі виконуємо команду ping localhost, але не завершуйте її роботу.

```
icmp_seq=802
                                                                                     ttl=64
                                                              icmp_seq=803
                                                              icmp_seq=804
icmp_seq=805
          from
                                                                                          1=64
           from
                                                               icmp_seq=806
                                                                                     tt1=64
           from
                                                              icmp_seq=807
                                                                                                  time=0.012
           from
                                                                                     tt1=64
                    localhost
localhost
localhost
                                                              icmp_seq=808
icmp_seq=809
           from
           from
                                                              icmp_seq=810 ttl=64
           from
                    localhost
localhost
localhost
localhost
                                                              icmp_seq=811 ttl=64
icmp_seq=812 ttl=64
icmp_seq=813 ttl=64
          from
                                                                                                  time=0.017
          from
from
          from
                                                              icmp_seq=814 ttl=64
                    localhost
localhost
localhost
localhost
                                                              icmp_seq=815 ttl=64
bytes
                                                                                                  time=0.031
          from
                                                              icmp_seq=816
icmp_seq=817
           from
                                                                                          1=64
                                                               icmp_seq=818 ttl
                    localhost
localhost
localhost
                                      (127.0.0.1)
(127.0.0.1)
(127.0.0.1)
                                                              icmp_seq=819 ttl=64
icmp_seq=820 ttl=64
           from
           from
                                                               cmp_sed=821
           from
                   localhost (127.0.0.1):
                                                               icmp_seq=822
                                                                                     tt1=64
                                                                                                     ime=0.018
                                                               icmp_seq=823
           from
                                                                                          1=64
                                                                                                  time=0.034
                                                               icmp_seq=824
                                                                                     tt1=64
           from
                                                              icmp_seq=825
          from
                                                                                          1=64
                                                                                                  time=0.024
          from
                                                              icmp_seq=826
                                                                                    ttl=64
bytes from
bytes from
                                                              icmp_seq=827 ttl=64
icmp_seq=828 ttl=64
                                                                                                  time=0.017 ms
time=0.018 ms
```

- 3.2. Запускаємо другий термінал доступу до Linux-сервера.
- 3.3. У другому терміналі для команди ріпд отримуємо таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD).
- 3.4. У другому терміналі зупиняємо виконання процесу команди ping

- 3.5. У першому терміналі отримуємо список фонових процесів
- 3.6. У другому терміналі відновлюємо виконання припиненого процесу
- 3.7. У другому терміналі зупиняємо виконання процесу команди ріпд

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD
  1829 S+
                   ping localhost
sshd: bodnar_illya@pts/16
                   -bash
  5235 Ss
                   ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
sshd: bodnar_illya@pts/18
 [bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ kill -19 1829
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD
                    -bash
                   ping localhost
sshd: bodnar_illya@pts/16
                   -bash
                   top
sshd: bodnar_illya@pts/18
-bash
bodnar_illva -o pid
 23235 R+ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ kill -18 1829
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ kill 1829
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
[PID STAT CMD 5209 s - cobd. b - cobd.
                   sshd: bodnar_illya@pts/16
-bash
  5209 s
                   top
sshd: bodnar_illya@pts/18
   7135 Ss
                   -bash
21098 R+ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

3.8. У першому терміналі запускаємо команду ріпд в фоновому режимі так, щоб він не був автоматично зупинений навіть після закриття терміналу, з якого був запущений.

```
[bodnar_illya@vps]3IeQ ~]$ nohup ping localhost &
[3] 29292
[2] Terminated nohup ping localhost
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ nohup: ignoring input and appending output to 'nohup. out'
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ [
```

- 3.9. Закриваємо перший термінал.
- 3.10. У другому терміналі для команди ріпд отримуємо таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD).

3.11. Завершаємо роботу процесу.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD

11791 R+ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
17009 s sshd: bodnar_illya@pts/18

17135 ss -bash
29292 s ping localhost
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ kill 29292
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD

17009 s sshd: bodnar_illya@pts/18

17135 ss -bash
31614 R+ ps -u bodnar_illya -o pid,stat,cmd
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

- 4. Управління пріоритетами процесів
  - 4.1. Створюємо bash-програму, що виконує операцію циклічного складання за формулою: x = x + n

- 4.2. Запускаємо bash-програму у фоновому режимі.
- 4.3. Переглядаємо таблицю процесів для запущеного процесу, пов'язаного з bash-програмою, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI,% CPU, CMD.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ nohup sh bodnar.sh&
[1] 10875
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ nohup: ignoring input and appending output to 'nohup. out'

[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -o pid,ppis,stat,ni,%cpu,cmd
PIDpid,ppis,stat,ni,commAND pu,cmd
10875pid,ppis,stat,ni,sh pu,cmd
17135pid,ppis,stat,ni,bash pu,cmd
32176pid,ppis,stat,ni,ps pu,cmd
```

- 4.4. Виконуємо команду призупинення запущеного процесу.
- 4.5. Ще раз переглядаємо таблицю процесів для призупиненого процесу з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD. Зробіть висновки про його стан.
- 4.6. Виконуємо команду продовження виконання припиненого процесу.
- 4.7. Ще раз переглядаємо таблицю процесів для процесу, який продовжив виконуватися, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ kill -18 10875
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -o pid,ppis,stat,ni,%cpu,cmd
PIDpid,ppis,stat,ni,commAND pu,cmd
5488pid,ppis,stat,ni,ps pu,cmd
10875pid,ppis,stat,ni,sh pu,cmd
17135pid,ppis,stat,ni,bash pu,cmd
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

4.8. Створіть два файли як символічні посилання на створену bash-програму з іменами як ім'я поточного файлу з додаванням цифр 2 і 3, відповідно, наприклад: ivanov2.sh, ivanov3.sh

- 4.9. Запускаємо два файли у фоновому режимі.
- 4.10. Переглядаємо таблицю процесів для трьох запущених процесів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.
- 4.11. Зменшуємо пріоритет виконання одного з трьох процесів.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ renice -n 1 -p 17135
17135 (process ID) old priority 0, new priority 1
```

4.12. Переглядаємо таблицю процесів для трьох запущених файлів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

```
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$ ps -u bodnar_illya -o pid,ppid,stat,ni,%cpu,cmd PID PPID STAT NI %CPU CMD
6736 27177 R+ 0 0.0 ps -u bodnar_illya -o pid,ppid,stat,ni,%cpu,cmd 7647 17135 RN 1 27.5 sh bodnar.sh
14014 17135 RN 1 24.2 sh bodnar2.sh
16180 17135 R 0 28.0 sh bodnar3.sh
17009 16432 S 0 0.0 sshd: bodnar_illya@pts/18
17135 17009 SNs+ 1 0.0 -bash
27141 23864 S 0 0.0 sshd: bodnar_illya@pts/12
27177 27141 Ss 0 0.0 -bash
[bodnar_illya@vpsj3IeQ ~]$
```

Висновок: У процесі виконання лабораторної роботи ми отримали навички в управлінні процесами в ОС Unix засобами командної оболонки.